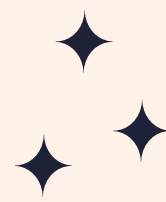

Корпоративне шахрайство.

С
О
В
Е
Т
С
Т
В
О
В
А
Н
Ь

Підготувала Маркевич Каріна; ЕК-4

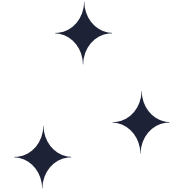

Якщо у вас в організації все добре, значить, ви чогось не знаєте. Звучить песимістично? Однак саме так можна охарактеризувати внутрішньокорпоративне шахрайство, з яким рано чи пізно стикається кожна компанія.

В одному бізнесі це може набувати загрозливих масштабів у вигляді крадіжки активів, в інших — це можуть бути маніпуляції зі звітністю або банальне злодійство предметів канцелярії співробітником через те, що йому не підвищили зарплату. Кількість випадків шахрайства за минулий рік не тільки не знизилася, але й має тенденцію до зростання.

Останніми роками у світі складається ситуація, коли боротьба з корпоративним шахрайством стає важливою умовою економічної стійкості не тільки для суб'єктів господарювання, а й для держави загалом.

У важкі часи менеджери значно більше схильні до спокуси вдатися до шахрайських дій. На превеликий жаль, на практиці лише частина економічних злочинів може бути розкрита. З метою забезпечення успішної роботи суб'єкти господарювання мусять запроваджувати різні системи контролю для боротьби з корпоративним шахрайством і його усунення.

У чому суть корпоративного шахрайства?

Корпоративне шахрайство — це свідомі дії найманих працівників, менеджменту чи власників компанії, пов'язані зі зловживанням наданою їм довірою в особистих цілях і на шкоду інтересам компанії. Пропоную до вашої уваги схему корпоративного шахрайства.

Тенденція корпоративного шахрайства.

Щороку втрати бізнесу від корпоративного шахрайства становлять 5-10% валового доходу організацій. Недобросовісні працівники знаходять найбільш уразливі місця: починаючи з підробки або фальсифікації документів і закінчуючи використанням підставних постачальників або посередників. Це відбувається навіть тоді, коли у компаніях працює начебто бездоганна служба безпеки. Як же розпізнати загрози і нейтралізувати зловживання співробітників?

Нещодавно Міжнародна асоціація сертифікованих фахівців, яка досліджує випадки шахрайства (ACFE), **опублікувала звіт щодо внутрішніх зловживань у компаніях.** Досліджувалось більш ніж 2,5 тис. випадків шахрайства співробітниками компаній у 125 країнах світу. Внаслідок таких неправомірних дій протягом року компанії втратили близько \$3,6 млрд, що в середньому становить приблизно \$1,5 млн на один випадок.

Що може призвести до вчинення корпоративного шахрайства?

Причин багато. Але найчастіше шахрайство може бути зумовлене:

- відсутністю або недостатністю заходів контролю, які дають можливість попередити та виявити шахрайство;
- необмеженими повноваженнями;
- неможливістю або неспроможністю оцінити якість виконаної роботи;
- порушенням принципу невідворотності покарання;
- відсутністю виробничої дисципліни;
- наявністю доступу до інформації в обмеженого кола осіб;
- можливістю надання перекрученої або недостатньої інформації;
- круговою порукою в трудовому колективі;
- байдужістю до подій з боку керівництва та колег;
- відсутністю ревізій та аудиторських перевірок.

Хто попереджений, той озброєний.

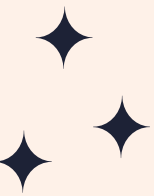
З яким би типом шахрайства не зіткнулася компанія, набір інструментів для попередження та виявлення незаконних внутрішньокорпоративних маніпуляцій буде ідентичний. Пропоную кілька простих превентивних правил.

По — перше, регулярно проводьте діагностику бізнесу. Це допоможе переконатися, що співробітники не крадуть, а довірені особи не намагаються «захистити» ваші інтереси та «вирішити» нагальні проблеми за допомогою хабара або відкату. Періодичність перевірки залежить від різних чинників: бюджету компанії, розміру та типу бізнесу, потреб, вимог законодавства та політик, а також процедур компанії, ризик-апетиту компанії.

По — друге, не економте на перевірках — ані на зовнішніх із залученням незалежних консультантів, ані на внутрішніх. Витрати на послуги кваліфікованого фахівця, якому можна довіряти, повністю окупляться. Краще звернутися до авторитетної незалежної компанії, яка має мережу консультантів у декількох країнах і багаторічний досвід.

По — третє, стежте за змінами в українському та міжнародному законодавстві, за ситуацією на ринку та у конкурентів. Ваше завдання розуміти, що відбувається в інших компаніях і як вони, навіть якщо це конкуренти, справляються з шахрайством для того, щоб використовувати цей досвід у своїй компанії в превентивних цілях.

Проведіть аналіз вкладених інвестицій щодо потенційної користі для компанії: порівняйте середній грошове вимір наслідків шахрайства та ваші потенційні витрати на його виявлення та запобігання. І ви побачите, що залучати незалежного консультанта буде дешевше.

По — четверте, створіть у своїй компанії сприятливі умови для співробітників. Як лідеру команди вам повинні повністю довіряти.

Це означає, що будь-який співробітник може безпосередньо звернутися до вас і повідомити про проступок, навіть якщо мова йде про нього самого. Працівники повинні розуміти, що за повідомлення про проступок в компанії інформатор не буде переслідуваний, а для розслідування події будуть вжиті необхідні заходи.

По — четверте, створіть у своїй компанії сприятливі умови для співробітників. Як лідеру команди вам повинні повністю довіряти.

Це означає, що будь-який співробітник може безпосередньо звернутися до вас і повідомити про проступок, навіть якщо мова йде про нього самого. Працівники повинні розуміти, що за повідомлення про проступок в компанії інформатор не буде переслідуваний, а для розслідування події будуть вжиті необхідні заходи.

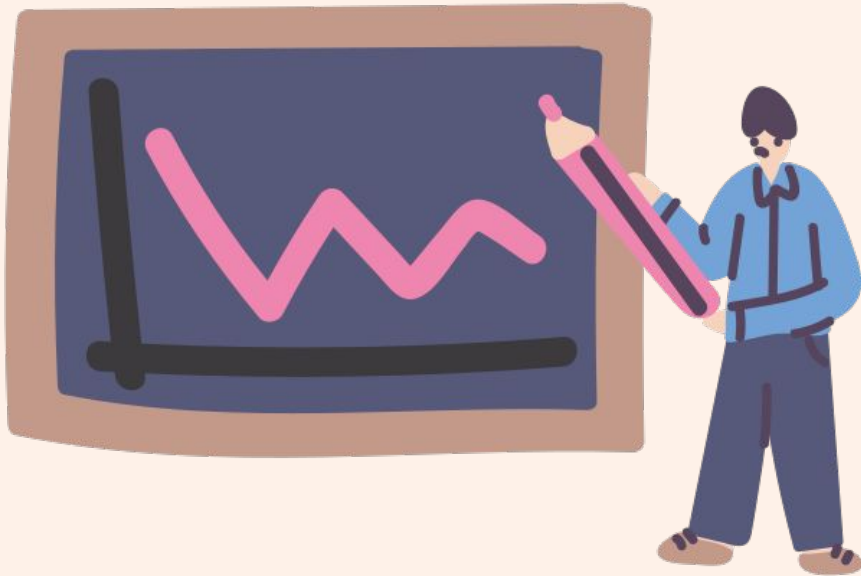
Ще один важливий крок – проінформувати ринок. Відкриваючи свої карти, ви запрошуєте конкурентів до діалогу, адже інші гравці ринку можуть поділитися своїми прикладами та досвідом.

Які структури підприємства можуть запобігти створенню шахрайських схем?

В українських компаніях протидією корпоративному шахрайству зазвичай опікуються такі підрозділи, як служба безпеки, внутрішній аудит, внутрішній контроль, фінансова дирекція, юридичний відділ, комплаєнс-офіцер, HR-служба. Іноді в штат компанії запрошують поліграфолога.

І нарешті, будьте проактивні. Часто компанії звертаються до консультантів для проведення перевірок тільки в разі, якщо того вимагає регулятор або материнська компанія. Але чи варто чекати моменту, коли у вашій компанії відбудеться «біда», і ви будете змушені звертатися за допомогою, щоб «погасити пожежу»?

Превентивні заходи можуть коштувати дешевше. Така експертиза дозволить виявити, де варто додати контролю, щоб співробітники не змогли скористатися ситуацією та обдурити вас, або навпаки, які процеси занадто забюрократизовані, що зменшує ефективність і створює можливість для реалізації схем.

